

Valtiovarainministeriön valtionosuuksia koskevat päätökset

4/02.05.01.00.00/2024

Kaupunginhallitus 19.08.2024 § 218

Valtiovarainministeriön 21.12.2023 tekemän valtionosuuspäätöksen mukaan Kiteen kaupungille myönnettiin peruspalvelujen valtionosuutta 10 505 916 euroa. Lisäksi kaupunki saa päätöksen mukaan veroperustemuutoksista johtuvaa veromenetysten korvausta 2 104 521 euroa. Valtiovarainministeriö vahvisti 21.12.2023 tekemällään päätöksellä kotikuntakorvauksen perusosaksi 7 459,25 euroa. Päätöksen myötä kaupungin kotikuntakorvausmenoiksi muodostuisi 137 325 euroa ja kotikuntakorvaustuloiksi 95 777 euroa.

Kaupunginhallitus 11.3.2024 § 69 päätti hakea oikaisua valtiovarainministeriön peruspalvelujen valtionosuutta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta koskevaan päätökseen.

Oikaisuvaatimuksen mukaan Kiteen kaupunki hakee ensijaisesti oikaisua valtiovarainministeriön päätökseen siltä osin kuin valtionosuuslaskelmissa on huomioitu Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän palkkaharmonisaatiokustannukset viivästyskorkoineen. Harmonisaatiokustannukset viivästyskorkoineen tulee poistaa kokonaan sote-uudistuksen kuntakohtaisista siirtolaskelmista. Mikäli valtiovarainministeriö ei hyväksy Kiteen kaupungin ensisijaista vaatimusta kaikkien palkkaharmonisaatiokustannusten poistosta viivästyskorkoineen kuntakohtaisesta siirtolaskelmasta hakee Kiteen kaupunki toissijaisesti oikaisua siihen, että viivästyskorot on sisällytetty palkkaharmonisaatiokustannuksiin. Viivästyskorot eivät ole varsinaisia sosiaali- ja terveyspalvelujen kustannuksia, siten niiden ei tulisi pienentää Kiteen kaupungin valtionosuuksia pysyvästi. Palkkaharmonisaatiokustannusten viivästyskorot tulee poistaa kokonaan kuntakohtaisesta siirtolaskelmasta.

Valtiovarainministeriö teki 26.6.2024 päätöksen Kiteen kaupungin oikaisuvaatimuksesta koskien vuoden 2024 peruspalvelujen valtionosuutta. Päätöksellään valtiovarainministeriö hylkäsi kaupungin oikaisuvaatimuksen, koska valtionosuuspäätös on valtiovarainministeriön esittämien perustelujen mukaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) ja sen nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen (1393/2022) mukainen.

Valtiovarainministeriön perusteluissa tuodaan esille, että siirtolaskelmaa koskevan sääntelyn näkökulmasta kunnat vastaavat palkkaharmonisaatiokustannuksista ja niihin liittyvästä kuntayhtymän alijäämän kattamisesta siltä osin, kun ne kohdistuvat aikaan ennen 1.1.2023. Viivästyskorkojen osalta valtiovarainministeriö katsoo, että alijäämän kattamisvelvollisuus ei tee poikkeusta rahoituskuluista syntyneen alijäämän osalta eikä toisaalta viivästyskorot kuulu sellaisiin eriin, joita voitaisiin em. valtioneuvoston asetuksen perusteella erikseen oikaista.

Valtiovarainministeriö katsoo myöskin, että vaikka toteutunut palkkaharmonisaatiokustannus on tilinpäätökseen tehtyä pakollista varausta pienempi, ei tietojen muutoksia päivitetä laskelmiin. Merkitystä

kuntien vastuuseen ei myöskään olisi sillä, että palkkaharmonisaation kustannuksista päästäisiin sopimukseen vasta 1.1.2023 jälkeen ja henkilöstön työntajana 1.1.2023 lukien on toiminut hyvinvointialue maksaisi takautuvat korvaukset työntekijöille.

Valtiovarainministeriön päätöstä koskevien muutoksenhakuohjeiden mukaan päätökseen voi hakea muutosta Itä-Suomen hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valtiovarainministeriö on 26.6.2024 tehnyt oikaisuvaatimuksen hylkäämistä koskevan päätöksen lisäksi myös varsinaisen päätöksen kuntien peruspalvelujen valtionosuuksien muuttamisesta. Päätöksessä on huomioitu kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden kustannusten tarkentuminen eräiden muiden alueiden osalta sekä käyttämättömäksi jääneen kuntien yhdistymisen taloudellisen tuen palautus. Muutokset huomioidaan valtionosuuksien tilityksistä elokuusta alkaen. Kiteen osalta peruspalvelujen valtionosuus kasvaa noin 18 772 euroa ja on 10 524 688 euroa. Veroperustemuutoksista johtuva veromenetysten korvauksen määrä säilyy aiemman päätöksen mukaisena.

Valtiovarainministeriön hylättyä kaupungin oikaisuvaatimuksen peruspalvelujen valtionosuuden muutos on haettua muutosta pienempi. Koska kaupunki edelleen katsoo, että palkkaharmonisaatiokustannuksia ei tule huomioida valtionosuuksien perusteena olevissa siirtolaskelmissa, kaupunki on jättänyt valitusajan puitteissa Itä-Suomen hallinto-oikeudelle valituksen valtiovarainministeriön päätöksestä.

Valtiovarainministeriön päätös on tehty 26.6.2024, joten valitus on tullut toimittaa 29.7.2024 mennessä. Valitusta on mahdollista täydentää.

Valtiovarainministeriö on tehnyt 26.6.2024 myös päätöksen kotikuntakorvauksen perusosan korjaamisesta vuodelle 2024. Perusosan laskenta perustuu toteutuneisiin vuoden 2022 esi- ja perusopetuksen kustannuksiin koko maan tasolla. Kotikuntakorvausosan laskennan tietopohjassa on havaittu virhe ja laskennasta puuttui koko maan tasolla nettokustannuksia 280 milj. euroa. Tämä kasvattaa kotikuntakorvausosan perusosaa noin 420 eurolla, 7 459,25 eurosta 7 880,65 euroon.

Kaupunki maksaa korvausta kotikuntakorvausosan perusosaan pohjautuen kiteeläisten oppilaiden käydessä muiden kuntien, valtion tai yksityisten opetuksen järjestäjien koulua. Vastaavasti kaupunki saa korvauksia muiden kuntien oppilaista, jos nämä ovat kaupungin kouluissa.

Valtionosuuksia koskevat päätökset sekä Itä-Suomen hallinto-oikeudelle jätetty valitus on esitetty pykälän liitteenä.

Kiteen kaupungin vuoden 2024 talousarvion valtionosuuksien tuloarvioita voidaan toisen osavuositiedon yhteydessä muuttaa uutta valtionosuuspäätöstä vastaavaksi.

Valmistelija: talousjohtaja Kaisa Lappalainen, puh. 040 105 2002, kaisa.lappalainen@kitee.fi

Esittelijä: kaupunginjohtaja Pekka Hirvonen, puh. 040 105 1001, pekka.hirvonen@kitee.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää

1. hyväksyä Itä-Suomen hallinto-oikeudelle tehdyn valituksen, joka koskee valtiovarainministeriön 26.6.2024 tekemää päätöstä Kiteen kaupungin oikaisuvaatimuksesta koskien vuoden 2024 peruspalvelujen valtionosuutta.
2. merkitä tässä vaiheessa tiedoksi valtiovarainministeriön päätöksen peruspalvelujen valtionosuuksien muuttamisesta vuodelle 2024.
3. merkitä tiedoksi valtionvarainministeriön kotikuntakorvauksen perusosan korjaamisesta vuodelle 2024 ja tyytyä siihen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.